

تحلیل اجتماعی اجرای عملیات آبخیزداری بر معیشت آبخیزنشینان (مطالعه موردی: حوزه آبخیز حسن ابدال - زنجان)

حبیب حسنی¹، محسن ملکی^{2*}

1- گروه منابع طبیعی، واحد خلخال، دانشگاه آزاد اسلامی، خلخال، ایران

Habeb_hasani@gmail.com

2 و * - نویسنده مسوول: گروه منابع طبیعی، واحد خلخال، دانشگاه آزاد اسلامی، خلخال، ایران

emailmaleki@gmail.com

چکیده

مدیریت حوزه آبخیز اساساً به سبب دخیل بودن پدیده های طبیعی و انسانی، امری دشوار و پیچیده است که نیازمند ارزیابی دوره ای است. این تحقیق به منظور ارزیابی اثرات اقتصادی و اجتماعی عملیات آبخیزداری و کسب نظرات بهره برداران نسبت به آن در حوزه حسن ابدال در شهرستان زنجان انجام شده است. این پژوهش به روش توصیفی و تحلیلی انجام گرفته است. جامعه آماری تحقیق حاضر را سرپرستان خانوارهای روستایی ساکن حوزه آبخیز حسن ابدال تشکیل دادند (N=280) که از این تعداد 160 نفر با استفاده از جدول مورگان به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات میدانی، از پرسشنامه های بهره بردار استفاده گردید. از ضریب پراکندگی، آزمون من-ویتنی در محیط SPSS20 استفاده گردید. از مهم ترین اثرات طرح می توان به کاهش تمایل به مهاجرت، کنترل سیل، افزایش حجم آب زیرزمینی، تبدیل دیمزارهای کم بازده، افزایش محصولات زراعی و باغی، کاهش هزینه های آن اشاره نمود. اجرای طرح های آبخیزداری در این منطقه نتوانسته است به سرمایه های اجتماعی روستا اعم از افزایش مشارکت، اعتماد، افزایش سطح آگاهی و مهارت های مردم، افزایش درآمد، افزایش فرصت شغلی، افزایش پوشش گیاهی موثر باشد.

واژگان کلیدی: اثرات اجتماعی، بهره برداران، حسن ابدال، حوزه آبخیز